

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гумантарний університет
Факультет документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики
Кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій**

**АКТУЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
28 квітня 2021 р.**

Рівне – 2021

УДК: 373

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 27.05.2021 р.)

Редакційна колегія:

- Постоловський Руслан Михайлович** – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – голова оргкомітету;
- Павелків Роман Володимирович** – доктор психологічних наук, професор, перший проректор РДГУ – заступник голови оргкомітету;
- Дейнега Олександр Вікторович** – доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;
- Юхименко-Назарук Ірина Анатоліївна** – доктор економічних наук, професор, декан факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики РДГУ;
- Лісова Світлана Валеріївна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Поліщук Наталія Валодимирівна** – доктор філософських наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Дупак Надія Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Фещук Юрій Вікторович** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ;
- Герасименко Олександр Анатолійович** – кандидат історичних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ.

Рецензент:

- Савченко Лариса Олексіївна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та методики технологічної освіти ДВНЗ (Криворізький Національний університет);
- Шевців Зоя Михайлівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти (Рівненський державний гуманітарний університет).

Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у контексті Євроінтеграційних процесів. Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (м. Рівне, 28 квітня 2021 року). Рівне: РВВ РДГУ, 2021. 140 с.

У збірнику представлені матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у контексті Євроінтеграційних процесів”.

Розглядаються актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки фахівців профільної та вищої освіти, сфери обслуговування (Готельно-ресторанної справи), вимоги сучасної школи до якісної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій, можливості впровадження сучасних педагогічних технологій у систему підготовки компетентного фахівця вищого навчального закладу.

Збірник призначений для науковців, викладачів, магістрів, здобувачів вищої освіти, а також для широкого кола читачів.

ЗМІСТ

<i>Герасименко О.А.</i> Реалізація та зміст дисципліни «Основи техніки і технологій» для майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи.	5
<i>Герасименко О.А., Коваль В.В.</i> Особливості використання методу наочності під час формування в учнів 7-8 класів вміння оздоблювати вироби різьбленням на уроках трудового навчання.	8
<i>Дупак Н.В.</i> Теоретико-методологічні засади професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи у контексті євроінтеграційних процесів.	14
<i>Жукова А.М.</i> Загальні концептуальні засади формування професійно-педагогічної компетентності у майбутніх педагогів.	19
<i>Кирильчук Ю.В.</i> Активізація навчально-пізнавальної діяльності особистості як необхідна умова підвищення якості підготовки майбутніх вчителів технологій.	25
<i>Кирильчук Ю.В., Лесковець А.М.</i> Теоретичні засади розвитку просторового мислення в учнів старших класів у процесі вивчення предмету «Технології» з використанням компетентнісно-орієнтованих технологій.	29
<i>Лісова С.В.</i> Особливості ефективної професійної підготовки бакалаврів готельно-ресторанної справи в умовах вищого навчального закладу.	33
<i>Літвінчук С.Б.</i> Професійна підготовка майбутніх фахівців-аграріїв в контексті викликів сьогодення.	39
<i>Мойсеєць К.В.</i> Текстова вишивка як елемент кодування слів.	42
<i>Парфенюк О.В.</i> Аналіз графічної підготовки здобувачів вищої освіти у ЗВО України та зарубіжжя.	49
<i>Поліщук Н.В., Гречко В.О.</i> Формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання та фахівців сфери обслуговування (готельно-ресторанна справа) при вивченні дисципліни «Основи проектування та моделювання».	54
<i>Поліщук Н.В., Крунич В.Р.</i> Основи дизайну у професійній діяльності педагога професійного навчання та фахівця сфери обслуговування (готельно-ресторанна справа).	62
<i>Саванчук О.А.</i> використання сучасних прогресивних технологій у формуванні творчої компетентності майбутнього вчителя трудового навчання.	70
<i>Симонович Н.В., Варфоломєєв Д.І.</i> Змістова характеристика проектно-технологічної компетентності учнів старших класів та її розвиток у процесі трудового навчання.	75
<i>Симонович Н.В., Король О.В.</i> Формування підприємницької компетентності учнів 10-11-х класів у процесі вивчення предмету «Технології».	80
<i>Сингаївський Д.В., Бохін Я.С.</i> Теоретичні основи розвитку графічної компетентності в учнів старших класів на гурткових заняттях з технічної творчості.	84

Улітіна К.А. Професійна підготовка фахівців у вищих закладах освіти в контексті Болонського процесу.	88
Фещук Ю.В., Боюка Ю.А. Графічна компетентність учнів старших класів та її розвиток на заняттях з предмету «Технології» з використанням SMART-технологій.	91
Фещук Ю.В., Герасименко О.А. Використання методу вправ у процесі вивчення профілю «Основи дизайну» в 10-х класах.	94
Фещук Ю.В., Качинська І.М. Теоретичні аспекти розвитку вмінь розробки структурованої документації в учнів старших класів на заняттях предмету «Технології».	99
Шурин О.І. Реалізація ІКТ у процесі фахової підготовки майбутніх учителів технологій.	103
Яциур М.С. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в профорієнтаційній підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій.	106
Яциур М.С. Формування профорієнтаційної компетентності у майбутніх учителів трудового навчання та технологій.	114
Яциур М.С., Кручик О.В. Професійна спрямованість учнів старших класів яка розвивається в процесі профільного навчання.	121
Яциур М.С., Максименко І.М. Професійні наміри старшокласників та їх розвиток у процесі профільного навчання.	128
Яремчук І.А. Формування професійних компетентностей сучасного вчителя трудового навчання.	133
Відомості про авторів.	137

УДК: [378.016:37.011.3-051:331]:005.591.6

О.І. ШУРИН

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри професійної освіти,
трудового навчання та технологій,
Рівненський державний гуманітарний університет

РЕАЛІЗАЦІЯ ІКТ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Застосування сучасних інформаційних технологій у навчанні – одна з найбільш важливих і стійких тенденцій розвитку світового освітнього процесу. В освітньому процесі в останні роки комп'ютерна техніка й інші засоби інформаційних технологій стали все частіше використовуватися при вивченні більшості навчальних дисциплін.

Інформатизація істотно вплинула на процес набуття знань. Нові технології навчання на основі інформаційних і комунікаційних технологій дозволяють інтенсифікувати освітній процес, збільшити швидкість сприйняття, розуміння та глибину засвоєння величезного обсягу інформації й нових знань [3]. А використання комп'ютера в навчально-виховному процесі дозволяє зробити процес навчання мобільним, строго диференційованим та індивідуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Проблема використання засобів ІКТ у професійній підготовці майбутніх учителів висвітлена в дослідженнях Е. Белікова, С. Бешенкова, В. Виноградова, С. Гончаренка, С. Дишлевої, В. Касаткіної, Г. Кедровича, О. Коберника, Г. Козлакової, С. Литвинової, І. Роберта, Л. Шевченка та ін. Різним аспектам застосування ІКТ в професійній діяльності вчителів трудового навчання та технологій присвячені праці О. Бутакової, Р. Гуревич, Л. Куцак, С. Онищенко, О. Петрицин, А. Погорелової та ін.

Формування цілей статті (постановка проблеми). Метою нашої статті є визначення необхідності реалізації ІКТ у процесі фахової підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Засобом здійснення інформаційно-комп'ютерної технології навчання та передачі навчальної інформації від викладача до студентів є комп'ютер. Тому сьогодні, з огляду на сучасні реалії, майбутній учитель повинен вносити в навчальний процес нові методи подачі інформації, поєднувати традиційні методи навчання та сучасні інформаційні

технології. Відтак, складовими професійної компетентності педагога є формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутнього вчителя.

Інформаційно-комунікаційна компетентність учителя – це важлива складова його професійної компетентності, яка є інтегративною властивістю особистості, що виявляється у готовності до формування навчально-інформаційних умінь і навичок учнів. За допомогою ІКТ сучасний вчитель доповнює традиційну методику навчання, формує творчу атмосферу, підштовхує учнів до самоосвіти [1].

Формування інформаційної компетентності майбутнього вчителя передбачає [4, с. 153-156]: освоєння ним знань і умінь в області інформатики і інформаційно-комунікаційних технологій; розвиток комунікативних здібностей вчителя; уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, аналізувати інформацію, здійснювати рефлексію своєї діяльності і її результатів.

Застосування ІКТ в навчальному процесі забезпечує індивідуалізацію та диференційований підхід до навчання; організацію колективної та групової роботи; інтенсифікацію самостійної роботи студентів; зростання обсягу виконаних завдань в більш короткі строки; розширення інформаційних потоків при використанні Internet; підвищення мотивації та пізнавальної активності за рахунок різноманітності форм роботи [3], підвищення наочності дисциплін (використання ілюстративного матеріалу, схем, статистичних даних); моделювання процесів, що вивчаються (інтерактивні плакати, відео фрагментів; презентацій; рекламних роликів; ТВ – програм); пошук інформації з різноманітних джерел (використання мультимедійних енциклопедій, відкритої багатомовної мережевої енциклопедії Вікіпедії; електронних підручників); пошук необхідних ресурсів для занять; забезпечення зворотного зв'язку, контроль та перевірку засвоєння навчального матеріалу (тести різних рівнів, як на CD – дисках, так і тренажерів, випробуваних тестів ресурсу Internet); забезпечення міжпредметних зв'язків при викладанні [2]. При цьому комп'ютер виступає в ролі джерела навчальної інформації, наочного посібника, інтелектуального тренажера та засобу діагностики та контролю отриманих знань.

Головним фактором ефективності впровадження та використання ІКТ при підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій постає інформаційна компетентність викладачів. Інформаційна компетентність пов'язана з роботою над інформацією, вміннями та навичками одержувати та обробляти її, демонструванням інформації в найбільш зручному вигляді [1]. Формування інформаційної компетентності вчителя трудового навчання розглядається, сьогодні, як невід'ємна складова реформи системи вищої педагогічної освіти в цілому. Основна мета її передбачає підготовку технічного і технологічно освіченого фахівця відповідно до вимог інформаційного суспільства, формування необхідних знань, умінь і навичок технічного характеру та формування основних компонентів інформаційної культури [4, с. 153-156].

Комп'ютерна компетентність виявляє готовність майбутнього вчителя трудового навчання та технологій застосовувати на практиці різноманітні програмні засоби для переробки отриманої інформації [1]. Основними елементами процесу формування інформаційної компетентності є [4, с. 153-156]: уміння застосовувати інформаційні технології для демонстрації друкованих графічних документів; уміння використовувати інформаційні технології для демонстрації аудіо- і відеоматеріалів; уміння створювати презентації; уміння систематизувати і обробляти дані за допомогою таблиць, технологічних карт; уміння будувати порівняльні таблиці і виявляти закономірності за допомогою комп'ютера; уміння застосовувати інформаційні технології для моделювання процесів і об'єктів, виконання креслень і ескізів; уміння використовувати комп'ютерне тестування; уміння використовувати мережу Інтернет для вирішення педагогічних питань, збору інформації, участі в телеконференціях, доступу до наукових, педагогічних, методичних даних тощо.

Інформаційна компетентність майбутнього вчителя трудового навчання проявляється також і в умінні технологічно мислити і передбачає наявність аналітичних, проектних, прогностичних умінь в засвоєнні та застосування інформації в педагогічній діяльності. Крім того, інформаційна компетентність є складовою частиною інформаційної, технологічної культури вчителя, виконує інтеграційні функції, служить сполучною ланкою загально педагогічних і спеціальних знань і умінь [4, с. 153-156].

Використання ІКТ при підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій дає ряд переваг: економія часу; можливість багатогранної і комплексної перевірки знань студентів; підвищення мотивації до навчання, інтересу учасників навчального процесу до занять; можливість студенту обирати свій темп роботи; самостійність роботи та ін. [2]. Водночас використання ІКТ у процесі фахової підготовки майбутніх учителів технологічного профілю значно полегшує викладачеві процес демонстрування виконання різних творчих видів роботи, вивчення різноманітних технік та технологій, якими повинен володіти педагог-спеціаліст даного напрямку.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Відтак, нові інформаційні технології мають величезний діапазон можливостей для вдосконалення навчального процесу і системи освіти в цілому. Враховуючи все вище сказане можна підсумувати, що використання інформаційно-комунікаційних технологій розширює можливості навчально-виховного процесу, забезпечує ефективність освіти, готує майбутнє покоління до життя в інформаційному просторі, дає можливість для розвитку творчого потенціалу майбутніх педагогів. Основна перевага ІКТ перед іншими комп'ютерними навчальними засобами полягає в динамічності, можливості вносити зміни в процес учіння, виправляти, доповнювати, враховуючи індивідуальні особливості конкретного студента чи групи [2].

Однак, на даному етапі потребують подальшого дослідження та вдосконалення питання, пов'язані з необхідністю актуалізації комп'ютерної освіти кожним учасником навчального процесу, максимальне використання всіх можливостей здійснення освітнього процесу на основі інформаційно-комунікаційних технологій.

Список літератури:

1. Бутакова О., Погорелова А. Деякі аспекти формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів трудового навчання та технологій в процесі фахової підготовки. URL: <https://phm.cuspu.edu.ua/nauka/konferentsii/fizyka-tekhnologii-navchannia/82-2016/teoriia-ta-metodyka-tekhnologichnoi-osvity/555-deyaki-aspekty-formuvannya-informatsiyno-komunikatsiynoyi-kompetentnosti-maybutnikh-uchyteliv-trudovoho-navchannya-ta-tekhnologiy-v-protsesi-fakhovoyi-pidhotovky.html> (дата звернення: 17.03.2021).
2. Використання інноваційних технологій на уроках трудового навчання. Сайт вчителя трудового навчання: веб-сайт. URL: <https://sites.google.com/site/sajtvcitelatrudovogonavcanna33/vikoristanna-innovacijnih-tehnologij-na-urokah-trudovogo-navcanna> (дата звернення: 17.03.2021).
3. Дишлева С. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та їх роль в освітньому процесі. Методика і технологія. 2010. URL: <https://ru.osvita.ua/school/method/technol/6804/> (дата звернення: 17.03.2021).
4. Куцак Л. Формування інформаційної компетентності вчителя трудового навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер.: Пед. науки. 2010. Вип. 90. С. 153-156.

УДК: [378.016:37.011.3-051:331]:005.591.6

М.С. ЯНЦУР

кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри професійної освіти,
трудового навчання та технологій,
Рівненський державний гуманітарний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФОРІЄНТАЦІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Розбудова незалежної держави гостро ставить питання про підвищення ролі кожної людини як у професійній, так і в громадській діяльності. Потрібно зорієнтувати особистість

Наукове видання

АКТУЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
28 квітня 2021 р.

Упорядники: Герасименко Олександр Анатолійович,
Дупак Надія Василівна,
Поліщук Наталія Володимирівна,
Симонович Наталія Василівна,
Фещук Юрій Вікторович

Друкується без редакційної правки

Відповідальний за випуск Лісова С.В.

Здано до набору 19.04.2021 р. Підписано до друку 26.05.2021 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 11,1.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету,
33028, м. Рівне, вул. С.Бандери, 12